

EUROPEISKA
UNIONENS RÅD

Bryssel den 25 november 2002 (28.11)
(OR. en)

14164/1/02
REV 1

SOC 508

REVIDERAD ÖVERSÄND TEXT

från:	Kommittén för socialt skydd
till:	Coreper/rådet (sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor)
Föreg. dok. nr:	14110/02 SOC 470
Ärende:	Kampen mot fattigdom och social utslagning: gemensamma mål för den andra serien av nationella handlingsplaner – Godkännande

För delegationerna bifogas en rapport från kommittén för socialt skydd, inbegripet kommitténs förslag till reviderade lämpliga mål för kampen mot fattigdom och social utslagning.

I enlighet med Europeiska rådet i Lissabon och i Santa Maria da Feira antog rådet i oktober 2000 en serie "lämpliga mål" för kampen mot fattigdom och social utslagning, vilka sedermera bekräftades av Europeiska rådet i Nice i december 2000. Dessa bildade grunden för de första tvååriga nationella handlingsplanerna, som i sin tur bidrog till rådets/kommissionens rapport om social integration, som lades fram för Europeiska rådet i Laeken i december 2001. De reviderade målen är avsedda för den andra serien av dessa program, som nu har inletts med sikte på en ny gemensam rapport till Europeiska rådet våren 2004. Målen åtföljs av en förklarande och en orienterande not.

Förenade kungarikets delegation har lämnat in en parlamentsreservation.

Rådet uppmanas godkänna rapporten och de reviderade målen.

MÅLSÄTTNINGAR I KAMPEN MOT FATTIGDOM OCH SOCIAL UTSLAGNING**Förklarande not**

I linje med resultatet från det informella mötet för ministrarna med ansvar för sysselsättning och socialpolitik i Kolding i juli 2002 har Kommittén för socialt skydd utarbetat denna rapport om de mål som lämpligen bör underbygga förberedelserna för den andra serien av de nationella handlingsplanerna mot fattigdom och social utslagning 2003. Vid utarbetandet av denna rapport har kommittén beaktat slutsatserna från den europeiska rundabordskonferensen i Aarhus den 17 och 18 oktober 2002.

Kommittén anser att de nuvarande gemensamma målen som antogs vid Europeiska rådet i Nice i december 2000 har visat sig vara balanserade, solida och funktionsdugliga. Det finns alltså inget behov av att göra större ändringar i målen. Tyngdpunkten bör denna gång ligga på kontinuitet och på att konsolidera och bygga på de framsteg som har gjorts, så att ansträngningarna kan ökas ytterligare för att främja den sociala integrationsprocess som lanserades vid Europeiska rådet i Lissabon i mars 2000.

Det finns emellertid tre väsentliga områden där vi anser att ändringar bör göras i de gemensamma målen för att bättre framhålla målens betydelse, nämligen

- att i linje med slutsatserna från Europeiska rådet i Barcelona understryka behovet av att medlemsstaterna sätter upp mål i sina nationella handlingsplaner för att påtagligt minska antalet personer som riskerar att beröras av fattigdom och social utslagning före 2010,
- att betona vikten av att fullt ut beakta jämställdheten vid utarbetandet, genomförandet och övervakandet av de nationella handlingsplanerna,

- att starkare betona den risk för social utslagning vissa män och kvinnor är utsatta för till följd av invandring.

I bilagan har vi i målsättningarna från Nice infört ändringar som speglar dessa tre viktiga frågor.

Vi anser vidare att på detta stadium bör tvåårscykeln bibehållas och att de nästkommande planerna bör utarbetas före juli 2003. Detta skulle då bilda grund för utarbetandet av kommissionens och medlemsstaternas nya gemensamma rapport om social integration som skall läggas fram vid Europeiska rådet våren 2004.

MÅLSÄTTNINGAR I KAMPEN MOT FATTIGDOM OCH SOCIAL UTSLAGNING**Orienterande not****1. Politiska riktlinjer fastställda av Europeiska rådet**

Vid Europeiska rådets möten i Lissabon och i Feira tog Europeiska unionens medlemsstater ett viktigt steg genom att göra kampen mot social utslagning och fattigdom till ett centralt inslag i moderniseringen av den europeiska sociala modellen. Stats- och regeringscheferna enades om att det var nödvändigt att genom beslutsamma åtgärder satsa på att utrota fattigdomen och ställa upp lämpliga mål, som skall godkännas av rådet före årets utgång. De enades likaså om att politiken mot social utslagning måste vila på en öppen metod för samordning som kombinerar nationella handlingsplaner och ett handlingsprogram som kommissionen lagt fram för att främja samarbetet på detta område.

Europeiska rådet i Lissabon och Feira gjorde främjandet av social integration till en nödvändig del i unionens övergripande strategi för att uppnå sitt strategiska mål för det kommande årtiondet, nämligen att bli den mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsekonomin i världen, kapabel till uthållig ekonomisk tillväxt åtföljd av en kvantitativ och kvalitativ förbättring av sysselsättningen samt bättre social sammanhållning. Europeiska rådet fastställde även som mål att nå full sysselsättning i ett Europa präglad av det nya samhället som växer fram, som bättre svarar mot mäns och kvinnors personliga val.

Denna demarsch är en följd av att kampen mot utslagning (artiklarna 136 och 137 i fördraget) genom Amsterdamfördraget förts in i bestämmelserna om unionens socialpolitik.

2. Ett mångdimensionellt tillvägagångssätt

Fattigdom och social utslagning tar sig sammansatta och mångdimensionella uttryck som gör det nödvändigt att utnyttja ett brett spektrum av politiska åtgärder inom ramen för den övergripande strategin. Parallellt med sysselsättningspolitiken spelar det sociala skyddet en avgörande roll, men man måste också inse betydelsen av sådana faktorer som boende, utbildning, hälsa, information och kommunikation, rörlighet, säkerhet och rättvisa, fritid och kultur.

Målsättningen att bekämpa fattigdom och social utslagning bör alltså integreras i olika politikområden (*mainstreaming*) på nations- och gemenskapsnivå.

Sysselsättning är det bästa skyddet mot social utslagning. För att kunna skapa sysselsättning med kvalitet bör anställbarheten utvecklas, särskilt genom kompetensutveckling och livslångt lärande. Förverkligandet av Europeiska unionens målsättningar inom ramen för den europeiska sysselsättningsstrategin bidrar därmed på ett avgörande sätt till kampen mot utslagning. Den ekonomiska tillväxten och sociala sammanhållningen förstärker varandra ömsesidigt. Ett samhälle med bättre social sammanhållning och mindre utslagning är en garanti för en starkare ekonomi.

Systemen för socialt skydd spelar också en strategisk roll. Härvidlag är de nationella systemen för bistånd och systemen för säkerställande av tillräckliga resurser viktiga instrument i politiken för socialt skydd. Det är viktigt att inom ramen för en socialt aktiv stat verka för moderna trygghetssystem där tillgång till sysselsättning främjas. Ålderspensionerna och tillgången till hälso- och sjukvård spelar också en viktig roll i kampen mot social utslagning.

Det nya kunskapssamhället erbjuder avsevärda möjligheter att minska den sociala utslagningen, både genom att skapa ekonomiska villkor för större välstånd och genom att skapa nya former för deltagande i samhällslivet. Framväxandet av ny informations- och kommunikationsteknik utgör ett enastående tillfälle, under förutsättning att man inte vidgar klyftorna mellan dem som har tillgång till den nya kunskapen och de som är utestängda därifrån. Europeiska rådet i Lissabon framhöll att man borde förhindra att människor utestängs från informationssamhället och att funktionshindrade måste uppmärksammas särskilt. Genomförandet av kommissionens handlingsplan *e-Europe 2005 – Ett informationssamhälle för alla*, som godkändes av Europeiska rådet i Sevilla samt Europeiska handikappåret 2003, torde bidra till förverkligandet av denna målsättning.

Enligt riktlinjerna från Europeiska rådet i Lissabon måste lämpliga mål också innebära möjligheter att verka för en bättre förståelse av den sociala utslagningen, integrera solidaritetstänkande i medlemsstaternas politik när det gäller sysselsättning och utbildning, hälso- och sjukvård samt boende, liksom att fastställa prioriterade satsningar för bestämda målgrupper (till exempel minoriteter, barn, gamla, funktionshindrade), varvid valet av vilka åtgärder som är bäst lämpade för deras speciella situation överläts åt medlemsstaternas bedömning.

3. Närmare föreskrifter för genomförandet

Enligt artiklarna 2 och 3 i fördraget skall gemenskapen främja jämställdhet mellan kvinnor och män, och i all verksamhet skall den syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män. Det är alltså viktigt att integrera jämställdhet i alla satsningar som genomförs för att uppnå de angivna målen, särskilt genom att under de olika stadierna av planering, beslut och uppföljning utvärdera vilka konsekvenser dessa får för kvinnor och för män.

Vid genomförandet av denna åtgärd skall subsidiaritetsprincipen iakttas. Kampen mot social utslagning åvilar framför allt medlemsstaternas samt deras nationella, regionala och lokala myndigheter, i samarbete med alla berörda aktörer, särskilt arbetsmarknadens parter och de icke-statliga organisationerna. Den går också hand i hand med de nationella särdragen hos systemen för socialt skydd och socialpolitiken.

Tillämpandet av den öppna samordningsmetoden i kampen mot social utslagning, i enlighet med de principer som fastslogs i slutsatserna från Europeiska rådet i Lissabon, gör det möjligt att förena enhetlighet och nationell mångfald. Genomförandet av målsättningarna i kampen mot fattigdom och social utslagning kan nämligen växla beroende på vilken typ av mål det är frågan om, verkningarna för medlemsstaterna och mottagarna. Dessutom kommer skillnaderna mellan medlemsstaterna inför de berörda problemen att ta sig uttryck i lösningar och prioriteringar anpassade efter vars och ens situation.

Med hjälp av den öppna samordningsmetoden kommer nationella handlingsplaner även i fortsättningen att kombineras med gemenskapsprogrammet för att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna i kampen mot social utslagning. Inom denna ram bör helst medlemsstaterna redovisa sin andra nationella handlingsplan före juni 2003. Kommittén för socialt skydd kommer att spela en central roll för uppföljningen av denna demarsch. Den kommer att upprätta ett nära samarbete med Sysselsättningskommittén på området sysselsättning.

4. Fortsatt genomförande av slutsatserna från Europeiska rådet i Lissabon

Målen från Europeiska rådet i Nice har visat sig solida och funktionsdugliga. Prioriteten ligger nu på att bygga på och konsolidera de framsteg som har gjorts, så att ansträngningarna kan ökas ytterligare för att främja den process som lanserades av Europeiska rådet i Lissabon. Mot bakgrund av detta, med hänsyn till de riktlinjer som fastställdes av Europeiska rådet i Lissabon och i Feira och med beaktande av slutsatserna från Europeiska rådet i Laeken och i Barcelona föreslår rådet Europeiska rådet i Köpenhamn att bekräfta de gemensamma mål och arrangemang för genomförandet som godkändes vid Europeiska rådet i Nice med tillägg av ändringar som betonar vikten av att ställa upp mål, behovet av att stärka jämställdhetsperspektivet i de nationella handlingsplanerna och risken att invandrare drabbas av fattigdom och social utslagning. Rådet föreslår följaktligen Europeiska rådet i Köpenhamn

- följande mål, som beskrivs i detalj i bilagan:
 - Främja sysselsättningen och allas tillgång till resurser, rättigheter, varor och tjänster.
 - Förebygga risker för utslagning.
 - Agera för de mest utsatta.
 - Mobilisera samtliga aktörer.
- följande närmare föreskrifter för genomförandet av dessa mål:

Medlemsstaterna

kommer att fortsätta att genomföra målsättningarna i kampen mot fattigdom och social utslagning,

kommer att understryka betydelsen av att integrera jämställdhet mellan kvinnor och män i alla satsningar på att förverkliga dessa mål genom att beakta jämställdhetsperspektivet när utmaningarna, utformningen, genomförandet och utvärderingen av strategierna och åtgärderna fastställs, indikatorerna och målens väljs ut och de berörda parterna engageras,

uppmanas att närmare redovisa sina prioriteringar inom ramen för dessa målsättningar och före juli 2003 lägga fram en andra nationell handlingsplan som omfattar en period av två år,

uppmanas att sätta upp mål i de nationella handlingsplanerna för att påtagligt minska det antal personer som riskerar att beröras av fattigdom och social utslagning före 2010 och därvid i förekommande fall använda sig av de allmänt antagna indikatorer som godkändes vid Europeiska rådet i Laeken.

För att dessa mål skall kunna förverkligas, uppmanas de även att på sin nivå fastställa indikatorer och uppföljningsföreskrifter så att framstegen kan bedömas för vart och ett av de mål som utarbetats i deras nationella handlingsplan.

Kommissionen

uppmanas, inför upprättandet av en gemensam rapport, att på grundval av de nationella handlingsplaner som medlemsstaterna översänder lägga fram en sammanfattande rapport som ger exempel på bra lösningar och nydanande tillvägagångssätt av gemensamt intresse för medlemsstaterna.

Medlemsstaterna och kommissionen

uppmanas att samarbeta inom Kommittén för socialt skydd för att utarbeta en gemensam rapport om social integration som skall läggas fram för Europeiska rådet våren 2004,

uppmanas att fortsätta samarbeta på europeisk nivå för ökad kunskap om utslagningen som företeelse, främja utbytet av bra lösningar, inbegripet när det gäller mål och indikatorer, samt vidareutveckla gemensamma strategier och kompatibilitet i dessa frågor. Det handlingsprogram som antagits av Europaparlamentet och rådet kommer även fortsättningsvis att utgöra ett stöd för detta samarbete.

MÅLEN FÖR KAMPEN MOT
FATTIGDOM OCH SOCIAL UTSLAGNING

1. Främja sysselsättningen och allas tillgång till resurser, rättigheter, varor och tjänster

1.1 Främja sysselsättningen

Inom den europeiska sysselsättningsstrategin och särskilt vid genomförandet av riktlinjerna:

- a) Främja möjligheten till varaktig anställning med kvalitet för alla kvinnor och män som är i stånd att arbeta, genom att bl.a.
- för personer från de mest utsatta befolkningsgrupperna ge vägledning fram till anställning genom att använda utbildningspolitiken,
 - utarbeta en politik för kombinerat yrkes- och familjeliv, inbegripet frågan om barn tillsyn och vård av anhöriga,
 - begagna den sociala ekonomins möjligheter till integrering och anställning.
- b) Förebygga avbrott i yrkeskarriären genom att utveckla anställbarheten genom förvaltning av de mänskliga resurserna, arbetets organisation och livslångt lärande.

1.2 Främja allas tillgång till resurser, rättigheter, varor och tjänster

- a) Organisera systemen för socialt skydd så att de särskilt
 - bidrar till att garantera varje person erforderliga resurser för att leva med mänsklig värdighet,
 - medverkar till att övervinna hinder för anställning genom att se till att anställning innebär ökade inkomster samt genom att verka för anställbarhet.
- b) Genomföra en politik med målsättningen att ge var och en tillgång till en anständig och sund bostad med den standard som krävs för en normal tillvaro i denna bostad (elektricitet, vatten, värme ...) med hänsyn till lokala förhållanden.
- c) Genomföra en politik med målsättningen att ge var och en tillgång till den sjukvård som hans hälsotillstånd kräver, inte minst när det gäller personlig assistans.
- d) För berörda personer, utarbeta bidrag, tjänster eller följdåtgärder som möjliggör en verklig tillgång till utbildning, rättsväsendet och andra offentliga och privata tjänster, som kultur, sport och fritid.

2. Förebygga risker för utslagning

- a) Till fullo utnyttja kunskapssamhällets möjligheter och potentialen hos den nya informations- och kommunikationstekniken och se till att ingen åsidosätts, med särskild uppmärksamhet på de funktionshindrades behov.

- b) Genomföra en politik för att undvika avbrott i levnadsvillkoren som kan leda till utslagning, bland annat med avseende på hög skuldsättning, utslagning i skolan eller förlust av bostad.
- c) Genomföra åtgärder med syfte att bevara familjesammanhållningen i alla dess former.

3. Agera för de mest utsatta

- a) Gynna social integration av kvinnor och män som riskerar att ställas inför en situation av bestående fattigdom, särskilt beroende på funktionshinder eller på att de tillhör en samhällsgrupp som har särskilda anpassningssvårigheter, t.ex. sådana som drabbar invandrare.
- b) Sträva efter att undanröja sådana situationer av social utslagning som drabbar barn samt ge dem alla möjligheter till god social integration.
- c) Utveckla övergripande åtgärder som riktar sig mot geografiska områden som är drabbade av utslagning.

Dessa målsättningar kommer att kunna genomföras genom att integreras med samtliga övriga målsättningar och/eller genom en särskild politik och särskilda satsningar.

4. Mobilisera samtliga aktörer

- a) I enlighet med nationell praxis främja utslagna människors medverkan och deltagande för att uttala sig om sin situation, om politik och satsningar som genomförts för deras skull.

- b) Se till att kampen mot utslagning integreras i alla politikområden genom att bl.a.
- gemensamt engagera myndigheterna på nationell, regional och lokal nivå enligt deras respektive befogenheter,
 - utarbeta lämpliga förfaranden och strukturer för samordning,
 - anpassa de administrativa och sociala tjänsterna till utslagna människors behov samt göra de på fältet verksamma medvetna om dessas behov.
- c) Främja dialog och partnerskap mellan alla berörda offentliga och privata aktörer genom att bl.a.
- inbegripa arbetsmarknadens parter, de icke-statliga organisationerna och de sociala myndigheternas organisationer, med iakttagande av deras respektive behörighet i kampen mot utslagning,
 - uppmuntra till ansvarstagande och handling från alla medborgares sida i kampen mot fattigdom och social utslagning,
 - gynna socialt ansvarstagande från företagen.
-